

27.3x32.34	31	2	עמוד	כותרת	18/12/2012	34916803-4
מכון חרו - 29450						

המחדל המתמשך של רשויות החוק

מאות פדופילים ליד הבית

נחונים קשים על היקף תופעת הפדופיליה בישראל

למרות החקיקה: מאות פדופילים ללא פיקוח

יחידת "צור", האמורה לפקח על עברייני מין מורשעים, קורסת תחת העומס • ההוסטל היחיד שאמור לתת מענה חלקי לעשרות פדופילים ייפתח רק בעוד שנה • ועבריינים שמשתחררים מהכלא לא זוכים לטיפול תרופתי או נפשי מהמדינה • **עמרי מניב, עמ' 32**

נתונים חדשים של שירות בתי הסוהר חושפים: 215 פדופילים שסיימו לרצות את עונשם מתגוררים בקרבת ילדים מבלי שניתן להם כל טיפול פיזי או נפשי ■ הכנסת העבירה אמנם חוק להפעלת תוכניות שיקום לעברייני מין בקטינים אבל הוא ייושם רק בעוד כשנה

עמרי מניב

סכנת הפדופילים אורבת קרוב לבית: מנתונים שהגיעו לידי מעריב עולה כי לא פחות מ-215 פדופילים מסוכנים שסיימו לרצות תקופת מאסר על ביצוע עבירות מין בילדים שוהים באזורי מגורים בלא שעברו טיפול ושיקום. רק בעוד שנה אמור להיפתח הוסטל ראשון עבור עברייני המין, ואז ייצאו תוכניות השיקום אל הפועל. בינתיים הם מסתובבים בקרבת ילדים באופן חופשי.

מחר יתקיים במודיעין כנס אקדמי ראשון מסוגו בארץ שיוקדש לסוגיית הפדופיליה. בכנס – שמארגנים "המועצה לשלום הילד", מכון "חרוב" ועמותת "אפשר" – יוצגו נתונים קשים. מנתוני יחידת "צור", יחידת הפיקוח על עברייני מין של שירות בתי הסוהר (שב"ס), עולה כי ישנם כ-650 עברייני מין משוחררים שביצעו עבירות מין בילדים ומצויים תחת פיקוח שב"ס, כ-215 מהם מוגדרים כפדופילים בעלי סטייה קשה, הזקוקים לטיפול פיזי ונפשיים.

ד"ר יצחק קרמן, מנכ"ל המועצה לשלום הילד, מוזהר: "בנוסף ל-215 הפדופילים הנמצאים תחת פיקוח ישנם עוד מאות רבות שאינם בפיקוח. חלקם לא נתפסו עדיין, חלקם הורשעו, אך הערכת המסוכנות שלהם הייתה נמוכה כמו במקרים של פגיעה מינית בתוך המשפחה".

תוקף עשרות ילדים

על-פי מחקרים בעולם, פדופיל תוקף במהלך חייו 60 עד 150 ילדים שגילם מתחת ל-12. בישראל אין מאגר מידע מסודר על שיעור הפדופילים באוכלוסייה. רק בשנת 2006 הוקמה יחידת צור, בעקבות חוק "הגנה על הציבור מפני עברייני מין". היחידה אמורה לפקח על מאות פדופילים ששוחררו ממאסר ומאז הקמתה היא זוכה לשבחים. מטרתה המוצהרת היא "איתור, מעקב וסיכול כוונות מפקחים לביצוע עבירות מין נוספות בתקופת הפיקוח". בפועל הפדופילים המפוקחים אינם עוברים שיקום ומסוכנותם נותרת בעינה.

לפני פיזור הכנסת הנוכחית עבר חוק המסדיר את סוגיית השיקום, אולם החוק טרם נכנס לתוקף וההתארגנות לקראתו צפויה להימשך לפחות שנה. החוק, שילווה בתקציב בסך של כ-22 מיליון שקל, אמור לממן שיקום פיזי ופסיכולוגי לפדופילים ולעברייני מין אחרים.

בנוסף לכך בעוד שנה אמור לקום ההוסטל

הייעודי הראשון שבו יוכלו ללון פדופילים. כדי להכיל את כל הפדופילים המפוקחים יידרשו עוד מספר הוסטלים ברחבי הארץ. כוח האדם של יחידת צור ומשאביה קטנים, הפיקוח מוגבל וישנם לא מעט מקרים של מפוקחים שתוקפים ילדים באזור מגוריהם. בנוסף לכך, החוק הנוכחי אינו חל על קטינים, כך שקטין שביצע עבירות מין בילדים אינו נתון לפיקוח כלל.

חלק מהפדופילים הם דרי רחוב, שמשפחותיהם אינן מוכנות לקבלם חזרה ולכן הם לנים בגנים ובמקומות ציבוריים אחרים. הפיקוח עליהם רל יותר, רמת מסוכנותם גבוהה בהרבה ובתום תקופת הפיקוח אין עליהם מעקב.

"פדופילים שהוגדרו כבעלי מסוכנות יכולים לחזור ולפגוע", מסביר ד"ר יצחק קרמן. "אין הוסטלים ייעודיים לעבירות מין ובהוסטלים אחרים שבהם מתגוררים אסירים משוחררים מסרבים לקלוט פדופילים".

בפועל העברייני אינו מקבל את הטיפול שינטרל את הסכנה, וכשהוא משתחרר מהמסגרת הסגורה שבה הוא נתון, הוא בגדר פצצה אנושית. לעתים המציאות הופכת לבלתי אפשרית. "היה מקרה של פדופיל שפגע מינית", מספר קרמן, "ולאחר תקופת מאסרו הוא חזר לאותו קיבוץ שבו הוא ביצע את העבירות. אפשר לשער מה עובר על תושבי אותו קיבוץ נוכח המציאות האבסורדית הזו".

הפדופילים משלמים על הטיפול

ד"ר חיים אילוז אילוז, עד לפני מספר חודשים מנכ"ל הרשות לשיקום האסיר, מסביר: "פיקוח ללא טיפול הוא חסר מאור. אם הסתיים הפיקוח ולא קרה כלום, אותו אדם יכול לחזור ולעשות את אותם מעשים. זה כמו פצצה מתקתקת. נושא הטיפול ייכנס לתוקף רק בעוד כשנה. החוק החדש שטרם נכנס לתוקף אומר כי זכותו של עברייני מין לקבל שיקום תרופתי ופסיכולוגי, וחובתה של המדינה לספק שיקום זה. המצב היום הוא שמי שמיוזמתו רוצה לקבל שיקום צריך לעשות זאת על חשבונו במקומות פרטיים, כאשר רק האבחון הראשוני עולה אלפי שקלים והטיפול עצמו עולה הרבה יותר. לרוב עברייני המין אין את סכור מי הכסף האלה. בנוסף, אין כל דרך לאכוף את הטיפול על אלה שאינם רוצים לעבור אותו. יש להכשיר מטפלים ייעודיים לעברייני מין, כאשר הטיפול יתחיל בתוך הכלא ויימשך תחת הרשות לשיקום האסיר. המדינה תממן שיקום לעברייני המין, ומי שיתמיד בו, מידת הפיקוח עליו תרד מתוך ניסיון לעורר אותו לקחת חלק בשיקום".

הכשלים בטיפול בפדופיליה

אין כלל הוסטלים סגורים לעברייני מין

קיים הוסטל יחיד אחד בלבד, שיכול לאכלס עד 30 איש

מאות פדופילים השתחררו לאזורי מגורים

אין טיפול פיזי ופסיכולוגי לפדופילים

בשלב זה אין שיקום לפדופילים

אין מעקב בתום תקופת המבחן. רק במקרים של מסוכנות

גבוהה ניתן להאריך את תקופת הפיקוח

אין כלל פיקוח על קטינים פדופילים

חלק מהפדופילים חסרי הבית משתחררים לרחוב ולנים

בגנים, כך שמסוכנותם גבוהה והפיקוח עליהם פחות יעיל

אכיפה לא מספקת על עבריינות מין באינטרנט

26.93x37	32	עמוד 2	מערב - כותרת	18/12/2012	34916828-1
מכון חרו - 29450					

צילומים: פלאש 90, חן גילילי, יוסי אלוני, אלי דסה ואלכס רוזקובסקי

פצצה מתקתקת. חשודים בפדופיליה מובאים לבתי המשפט ברחבי הארץ

« כן מתמודדים מעבר לים

בארה"ב מתפרסמים שמם ותמונתם של הפדופילים

בניגוד לישראל, החוק האמריקאי מחייב לדווח לציבור על מקום מגוריהם

את העבריינים, אומצו גם בחלק ממרי-נות אירופה. בהולנד, למשל, נושא השיקום תופס מקום נכבד בחוק. עברייני מין הנחשבים מסוכנים מועברים להוסטלים סגורים, גם בניגוד לרצונם. בארצות סקנדינביה המדינה מתקצבת שיקום מלא ומאפשרת לעבריינים לשהות בהוסטלים, חלקם עושים זאת מרצונם וחלקם בדרך של כפייה.

עמרי מניב

לטרגריה. בעקבות המקרה חוקקה ניו ג'רזי חוקים המחייבים לדווח על עבר-ייני מין ולפקח עליהם. "חוקי מייגן" התקבלו במדינות שונות בארצות הברית, והם כללו דיווח לציבור על מקום מגוריהם של פדופילים ופרסום תמונותיהם. ביש-ראל נעשה ניסיון להעביר חוק דומה, ללא הצלחה. חוקים אלה, הנחשבים לשנויים במחלוקת בשל החרדה שהם מעוררים בציבור ובשל הקושי לשקם

בשנת 1994 נמצאה מייגן קנקה, ילדה בת שבע מניו ג'רזי, ללא רוח חיים בגן ציבורי בשכונת מגוריה. החקירה הובילה אל ג'ים טימנדק, שזמן קצר קודם לכן סיים לרצות שש שנות מאסר על עבירות מין בילדים, ועבר להתגורר בפרוור בניו ז'רזי. טימנדק פיתה את קנקה להיכנס לדירתו, שם אנס אותה ואחר כך חנק אותה למוות. השכנים גילו כי פדופיל מורשע שהתגורר סמוך לביתם הביא

ד"ר יעל אידיסיס

מעטים מוכנים לעבור טיפול

פדופיליה זה מונח מאוד רחב הכולל המון סוגים של אנשים עם רמות סיכון שונות. המילה "פדופיליה" מעוררת פאניקה ציבורית, לא תמיד בצדק. זו בהחלט לא סטייה קלה, אבל יש אנשים היוצאים החוצה ופוטנציאל המסוכנות שלהם נמוך, ויש אחרים עם פוטנציאל מסוכנות גבוה. לכן מספרם של הפדופילים אינו חשוב - די בפדופיל מסוכן אחד כדי לפגוע בהרבה ילדים.

מעטים הם הפדופילים המוכנים לעבור טיפול, בעיקר תרופתי, לדיכוי היצר המיני. בדרך כלל הם לא מבקשים עזרה, ואם כן - רק לאחר שכבר ביצעו עבירות. מאחר ואין מרובר באנשים שאינם יודעים להבדיל בין טוב ורע ואין כאן הגדרה משפטית של מחלת נפש, הרי שלא ניתן לכפות עליהם טיפול תרופתי.

כיום מי שביצע עבירת מין לא יכול לעבור שיקום במסגרת ציבורית. אין מסגרת כזו המעניקה טיפול למי שהשתחרר מהכלא, והמסגרות הפרטיות הקיימות דורשות משאבים כספיים גדולים שלרבים מהם אין. אדם שהוא מסוכן ומשוחרר, לאן ילך? אילו קיים הוסטל המאפשר חיים בכבוד תוך רצף טיפולי, זה היה מצויין. היום אין כזה בישראל. השירות הציבורי לאנשים אלה הוא מוגבל. למענה הטיפולי חשיבות רבה: רוב עברייני המין שחזרו לבצע עבירות לא היו בטיפול.

חלקו השלישי של החוק, העוסק בטיפול המונע, אמור להיכנס לתור קפו במאי 2013. נשאלת השאלה מתי יש לאפשר לפדופיל שהורשע להתגורר באזור מגורים. לאלה שפוטנציאל המסוכנות שלהם גבוה יש מענה פיקוחי טוב המוכיח את עצמו. נתוני יחידת הפיקוח לאחר חמש שנות פעילות מראים כי שיעור המועדות לעבירה חוזרת נמוך, בסביבות שלושה אחוזים.

בחור"ל המצב אינו בהכרח טוב. רבים מהחוקים שנחקקו בחור"ל נעשו בפזיזות, לאחר מקרים חמורים מאוד ובלחץ ציבורי גדול. חוקי היידוע, שמטרתם להזהיר את הציבור מפני עברייני מין, אינם מיטיבים בדרך כלל עם הציבור ועם הפדופיל שרוצה להשתקם. מבחינת הקהילה עצמה, זו מעין רמאות כי אדם יכול להיות מיודע, אבל הפדופיל יפגע במקום אחר. זו תחושה מלאכותית של שליטה שבפועל אינה קיימת. זה מגביר את החרדה כי אתה יודע שמסתובב אדם מסוכן. מבחינת העברייני, זה עושה הכל חוץ מלשקם אותו. שמים עליו סטיגמה, לא נותנים לו אפשרות להשתקם, והסיכוי שלו לצאת ממעגל העבירות קטן.

הכותבת היא קרימינולוגית קלינית ומרצה באוניברסיטת בראילן